

บทที่ 4

ผลการศึกษา 1 : วัจนกรรมการคำหนิของครู

ผู้วิจัยต้องการศึกษาวัจนกรรมการคำหนินักเรียนของครูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีปัจจัยในการศึกษา 3 ประเด็น ได้แก่ เพศของผู้คำหนิ เพศของผู้ถูกคำหนิ และภาษาแม่ของผู้คำหนิ เนื้อหาในบทนี้จะนำเสนอผลการศึกษาที่เป็นภาพรวมเพื่อแสดงให้เห็นการคำหนิที่เกิดขึ้นของคนไทย การคำหนิแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ วัจนกรรมตรง วัจนกรรมอ้อม และวิธีการเสริม ดังนี้

4.1 วัจนกรรมตรง หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่มีรูปแสดงเจตนาในการคำหนิอย่างตรงไปตรงมา แบ่งออกได้เป็น 7 กลวิธี ได้แก่ บอกให้ปฏิบัติ บอกผลของการกระทำ บอกความผิด ย้ำกฎเกณฑ์ สร้างเงื่อนไข กระตุ้นในรูปแบบการถาม และประเมินค่าทางลบ การคำหนิที่เป็นวัจนกรรมตรงพบจำนวน 972 ถ้อยคำ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 กลวิธีบอกให้ปฏิบัติ หมายถึง ผู้คำหนิบอกให้ผู้ถูกคำหนิปฏิบัติหรือหยุดปฏิบัติพฤติกรรมนั้นๆ กลวิธีบอกให้ปฏิบัติมักปรากฏคำกริยาแสดงการสั่ง เช่น อย่า ห้าม เป็นต้น ผู้วิจัยพบกลวิธีบอกให้ปฏิบัติจำนวน 467 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 48.04 การคำหนิด้วยกลวิธีนี้ปรากฏในทุกคุณลักษณะ ดังนี้

- ร้องเพลงชาติ	(คุณลักษณะ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- หนุ่ยล่าลอกของเพื่อน	(คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- แต่งตัวให้เรียบร้อยเดี๋ยวนี	(คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- นักเรียนอย่าคุยกันนะเรียนๆ	(คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- ใช้เงินให้คุ้มค่ากว่าที่เป็นอยู่	(คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- ไปทำมาส่งซะนะ	(คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ควรทำความเคารพคุณครูทุกคน	(คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)

- มาเก็บขยะหน่อยแล (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.1.2 กลวิธีบอกผลของการกระทำ หมายถึง ผู้ดำหนีกว่าถึงสิ่งที่ถูกดำหนิจะได้รับซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระทำของผู้ถูกดำหนิ ผู้วิจัยพบกลวิธีบอกผลของการกระทำจำนวน 85 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 8.74 การดำหนิด้วยกลวิธีนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 1 - 2 4 และ 6 ดังนี้

- ครูจะหักคะแนน (คุณลักษณะ 1 รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- ครูจะตัดคะแนน (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- ครูจะหักคะแนน (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- เธอได้ศูนย์ (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)

4.1.3 กลวิธีบอกความผิด หมายถึง ผู้ดำหนีกว่าถึงความผิดหรือการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ของผู้ถูกดำหนิ กลวิธีบอกความผิดเป็นการตัดสินว่านักเรียนทำผิดอะไร อย่างไร ผู้วิจัยพบกลวิธีบอกความผิดจำนวน 61 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 6.27 การดำหนิด้วยกลวิธีนี้ปรากฏในทุกคุณลักษณะ ดังนี้

- ส่งเสียงดังไปแล้ว (คุณลักษณะ 1 รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- นักเรียนลอกมา (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- เสื่อหลุด (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- หยุดส่งเสียงดัง (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- ไข่ของแพงจัง (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- งานชิ้นนี้ยังไม่ส่ง (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- เธอไม่ทักครู (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- ไม่เก็บขยะเลย (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.1.4 กลวิธีย้ำกฎเกณฑ์ หมายถึง ผู้ดำหนีก้าวถึงข้อตกลง ระเบียบ และกฎต่างๆ ที่ได้ตกลงกันไว้ ผู้วิจัยพบกลวิธีย้ำกฎเกณฑ์จำนวน 20 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.06 การดำเนินด้วยกลวิธีนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 2 – 7 ดังนี้

- ครูเตือนแล้วว่าอย่าลอก (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- หนูก็รู้ใช่ไหมคะว่ามันผิดระเบียบ (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- ครูตกลงแล้วว่านักเรียนห้ามคุย (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- เตือนแล้วนะ (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- นักเรียนเราตั้งกฎมาแล้วนะ (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- กติกาเขาว่าอย่างไร (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)

4.1.5 กลวิธีสร้างเงื่อนไข หมายถึง ผู้ดำเนินสร้างเงื่อนไขบางประการขึ้นมา หากผู้ถูกดำเนินไม่ปฏิบัติตามก็จะได้รับผลบางประการตามมา กลวิธีสร้างเงื่อนไขมักจะปรากฏถ้อยคำแสดงเงื่อนไข เช่น ถ้า... เป็นต้น ผู้วิจัยพบกลวิธีสร้างเงื่อนไขจำนวน 38 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 3.91 การดำเนินด้วยกลวิธีนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 2 – 4 และ 6 ดังนี้

- แต่ถ้าทำข้อสอบไม่ได้โดน (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- ถ้าไม่ใส่เดี๋ยวจะใส่ให้ (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- ถ้ายังพูดอีกจะให้ออกนอกห้องแล้วนะ (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- ถ้าไม่ส่งคิด ร นะ (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)

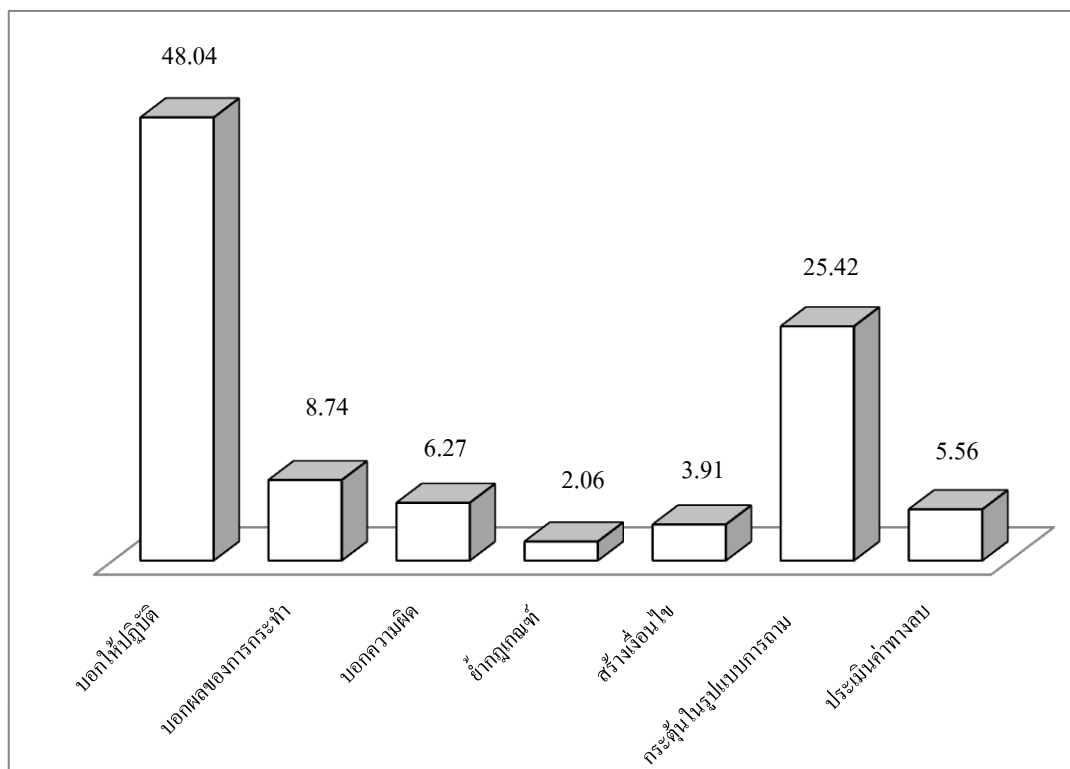
4.1.6 กลวิธีกระตุ้นในรูปแบบการถาม หมายถึง ผู้ดำหนีก้าวถึงความผิดหรือการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ของผู้ถูกดำเนินใช้รูปประโยคคำถาม กลวิธีกระตุ้นในรูปแบบการถามมักจะปรากฏคำแสดงคำถาม (question word) เช่น ทำไม หรือ เป็นต้น ผู้วิจัยพบกลวิธีกระตุ้นในรูปแบบการถามจำนวน 247 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 25.42 การดำเนินด้วยกลวิธีนี้ปรากฏในทุกคุณลักษณะ ดังนี้

- ไม่ร้องเพลงชาติเทอรูลูก (คุณลักษณะ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- ทำไมต้องลอกคนอื่นด้วย (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- ทำไมไม่แต่งกายให้เรียบร้อย (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- จะคุยกันอีกนานมั๊ย (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- จำเป็นมั๊ยที่ชื่อของแพงๆ (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- ทำไมถึงไม่ทำ (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ทำไมไม่เคารพครู (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- นี่เห็นขยะมั๊ย (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.1.7 กลวิธีประเมินค่าทางลบ หมายถึง ผู้ดำหนิบอกให้ทราบว่าคุณไม่เห็นด้วยหรือไม่ยอมรับพฤติกรรมของผู้ฟัง กลวิธีประเมินค่าทางลบมักจะปรากฏคำแสดงการประเมินค่า เช่น 'ไม่ดี ไม่มี..' เป็นต้น ผู้วิจัยพบกลวิธีประเมินค่าทางลบจำนวน 54 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 5.56 การดำหนิด้วยกลวิธีนี้ปรากฏในทุกคุณลักษณะ ดังนี้

- แสดงออกแบบนี้ไม่ดี (คุณลักษณะ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- เธอหลอกครู (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- แต่งแบบนี้ไม่ดี (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- ไม่พร้อมที่จะเรียน (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- แพงไปนะ (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- เป็นผู้หญิงแล้วยังขี้เกียจอีก (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ไม่มีสัมมาคารวะเลยนะ (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- ไม่มีจิตสาธารณะเลย (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

แผนภูมิ 1 อัตราส่วนร้อยละกลวิธีของวจนกรรมตรง

การดำหนักเรียนด้วยวจนกรรมตรงจำนวน 972 ถ้อยคำ แบ่งออกเป็น 7 กลวิธี ลำดับความถี่ในการปรากฏมีดังนี้ 1) กลวิธีบอกให้ปฏิบัติ ปรากฏมากที่สุด คือ ร้อยละ 48.04 ผู้วิจัยคิดว่าครูมีสถานภาพที่สูงกว่านักเรียน และมีหน้าที่ตักเตือนเมื่อนักเรียนกระทำความผิด ดังนั้นครูจึงมีแนวโน้มที่จะบอกให้นักเรียนปฏิบัติบางอย่างเพื่อแก้ไขการกระทำผิด ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับปวีณา วัชรสุวรรณ (2547) ที่พบว่ากลวิธีสั่งให้ทำบางอย่างเพื่อแก้ไขสิ่งผิดปรากฏมากเป็นอันดับต้นๆ 2) กลวิธีกระตุ้นในรูปแบบการถาม ปรากฏมากเป็นลำดับที่สอง คือ ร้อยละ 25.42 ผู้วิจัยคิดว่าครูเป็นบุคคลสำคัญในการกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดว่า ตนทำในสิ่งที่เหมาะสมหรือไม่ โดยใช้ภาษาในลักษณะประโยคคำถาม 3) กลวิธีบอกผลของการกระทำ ปรากฏมากเป็นลำดับที่สาม คือ ร้อยละ 8.74 ผู้วิจัยคิดว่าในบางครั้งเมื่อนักเรียนทำความผิด ครูจำเป็นต้องลงโทษหรือบอกวิธีการลงโทษที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 4) กลวิธีบอกความคิด ปรากฏเป็นลำดับที่สี่ คือ ร้อยละ 6.27 ผู้วิจัยคิดว่ากรณีที่ครูตัดสินว่าการกระทำของนักเรียนผิดเป็นการชี้ชวนให้คิดทบทวนว่า

การกระทำนั้นไม่เหมาะสมอย่างไร 5) กลวิธีประเมินค่าทางลบ ปรากฏเป็นลำดับที่ห้า คือ ร้อยละ 5.56 ผู้วิจัยคิดว่าการประเมินค่าทางลบหรือตัดสินการกระทำของนักเรียนนั้น ครูสามารถกระทำได้ทันทีที่พบเห็นพฤติกรรมนั้น โดยไม่ต้องถามความคิดเห็นใดๆของนักเรียน 6) กลวิธีสร้างเงื่อนไข ปรากฏเป็นลำดับที่หก คือ ร้อยละ 3.91 ผู้วิจัยคิดว่าครูใช้กลวิธีนี้เพราะครูสามารถกำหนดให้นักเรียนกระทำบางอย่างได้ กรณีที่นักเรียนไม่ปฏิบัติตาม ครูก็จะสร้างเงื่อนไขขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม 7) กลวิธีย้ำกฎเกณฑ์ ปรากฏน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.06 ผู้วิจัยคิดว่าการที่ครูใช้กลวิธีนี้เพราะเป็นการย้ำให้นักเรียนเห็นว่าการกระทำบางอย่างหรือการไม่กระทำบางอย่างเป็นสิ่งที่ไม่สมควรกฎเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ เพื่อให้นักเรียนกระทำหรือหยุดกระทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

เมื่อพิจารณากลวิธีในวัจนกรรมตรงจะพบว่า**กลวิธีที่ปรากฏมาก** ประกอบด้วย 2 กลวิธี คือ กลวิธีบอกให้ปฏิบัติ และกลวิธีกระตุ้นในรูปแบบการถาม ผู้วิจัยคิดว่า ครูผู้มีสถานภาพที่สูงกว่าสามารถบอกให้นักเรียนปฏิบัติบ้างบางอย่างได้ทันทีเพื่อให้หยุดพฤติกรรมนั้น โดยที่ไม่ต้องให้นักเรียนออกความคิดเห็นใดๆ เพราะการกระทำที่นักเรียนได้ทำนั้นเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าผิด ส่วนกลวิธีกระตุ้นในรูปแบบการถาม เพื่อให้นักเรียนได้คิดทบทวนเป็นอีกหนึ่งกลวิธีที่ครูนิยม เพราะการทิ้งไว้ให้เป็นคำถามจะเป็นการปลุกจิตสำนึกให้นักเรียนสามารถคิดด้วยตนเอง และเพื่อระลึกเมื่อจะกระทำผิดครั้งต่อไป ครูจึงใช้ทั้งสองกลวิธีนี้ค่อนข้างมากในการดำเนินนักเรียน ส่วน**กลวิธีที่ปรากฏน้อย** ประกอบด้วย 5 กลวิธี คือ กลวิธีบอกผลของการกระทำ กลวิธีบอกความผิด กลวิธีประเมินค่าทางลบ กลวิธีสร้างเงื่อนไข และกลวิธีย้ำกฎเกณฑ์ ผู้วิจัยคิดว่ากลวิธีเหล่านี้ มีลักษณะเหมือนเป็นการพูดให้นักเรียนทราบโดยทั่วไปๆ เมื่อใช้กลวิธีเหล่านี้จะให้ความรู้สึกที่ไม่เด็ดขาดเท่ากับกลวิธีบอกให้ปฏิบัติและกระตุ้นในรูปแบบการถามที่พบมาก ครูจึงใช้ห้ากลวิธีดังกล่าวในอัตราส่วนที่ค่อนข้างน้อยในการดำเนินนักเรียน

4.2 วัจนกรรมอ้อม หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่มีรูปแสดงเจตนาในการดำเนินผู้ถูกดำเนิน โดยไม่ปรากฏถ้อยคำที่กล่าวถึงความผิดที่ทำให้ กลวิธีที่พบในวัจนกรรมอ้อม แบ่งได้เป็น 6 กลวิธี ได้แก่ บอกข้อมูลบางอย่าง บอกให้ทำบางอย่าง ยกถ้อยคำมากล่าว ให้โอกาส ใช้ถ้อยคำเชิงบวก และถกเถียงการดำเนินที่เป็นวัจนกรรมอ้อมพบจำนวน 397 ถ้อยคำ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 กลวิธีบอกข้อมูลบางอย่าง หมายถึง การที่ผู้ดำเนินบอกข้อมูลบางอย่างแก่ผู้ถูกดำเนิน เนื่องจากผู้ดำเนินไม่แน่ใจว่าผู้ถูกดำเนินจะทราบข้อมูลนั้นแล้วหรือไม่ หรืออาจจะต้องการบอกข้อมูลนั้นเพื่อให้ผู้ถูกดำเนินได้รู้สึกรู้สิดำเนิน ผู้วิจัยพบกลวิธีบอกข้อมูลบางอย่างจำนวน 127 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 31.98 การดำเนินด้วยกลวิธีนี้ปรากฏในทุกคุณลักษณะ ดังนี้

- ตอนนี้ไม่มีกิจกรรมอยู่ (คุณลักษณะ 1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์)
- เวลาเราจะทำเราดูเป็นแนวทางได้ (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- นักเรียนอยู่ในวัยกำลังเรียนนะ (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- ตอนนี้ครูสอนอยู่นะ (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- ที่บ้านทำงานหนักนะลูก (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- งานชิ้นนี้เป็นคะแนนเก็บ (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ครูเป็นผู้สั่งสอนเธอ (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- ครูเองก็เก็บได้ (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.2.2 กลวิธีบอกให้ทำบางอย่าง หมายถึง การที่ผู้ดำเนินบอกให้ผู้ถูกดำเนินทำหรือปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่ปรากฏถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด กลวิธีนี้จะกระตุ้นผู้ถูกดำเนินหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยพบกลวิธีบอกให้ทำบางอย่างเพื่อกระตุ้นให้รู้ว่าทำผิดจำนวน 86 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 21.66 การดำเนินด้วยกลวิธีนี้ปรากฏในทุกคุณลักษณะ ดังนี้

- มานีก่อน (คุณลักษณะ 1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์)
- เธอมาพบครูด้วย (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)

- คู่เพื่อนๆ ซึ (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- ออกมาทำโจทย์ข้อนี้ซิ (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- มาพบครูด้วย (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- เดี่ยวมาพบครูด้วย (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- เข้าโรงเรียนแล้วขี้มหน้อย (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- อย่าเพิ่งแต่การโรง (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.2.3 กลวิธียกถ้อยคำมากล่าว หมายถึง การยกคำกล่าว คำขวัญหรือสำนวน ภาษิตมากล่าว ผู้วิจัยพบกลวิธียกถ้อยคำมากล่าวจำนวน 8 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.02 การดำเนินด้วยกลวิธีนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 2 7 และ 8 เท่านั้น ดังนี้

- ขี้มมูกคนอื่นหายใจ (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- อย่าให้เพื่อนมาหายใจแทนเราซิ (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- ลูกนอธอ¹ ขี้มไหว้ทักทาย (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- ตาวิเศษเห็นนะ (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.2.4 กลวิธีให้โอกาส หมายถึง ผู้ดำเนินกล่าวถ้อยคำที่แสดงให้เห็นว่าได้ให้โอกาสผู้ถูกดำเนินได้กระทำบางอย่างเพื่อแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยพบกลวิธีให้โอกาสจำนวน 7 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 1.76 การดำเนินด้วยกลวิธีนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 6 เท่านั้น ดังนี้

- ครูจะขยเวลาให้ (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ครูจะให้โอกาสนะ (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ครูไม่ว่าเธอนะ (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ครูจะให้โอกาสเธออีกครั้งหนึ่ง (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)

¹ นอธอ หมายถึง น.ธ. ซึ่งเป็น อักษรย่อของ โรงเรียนนราธิวาส

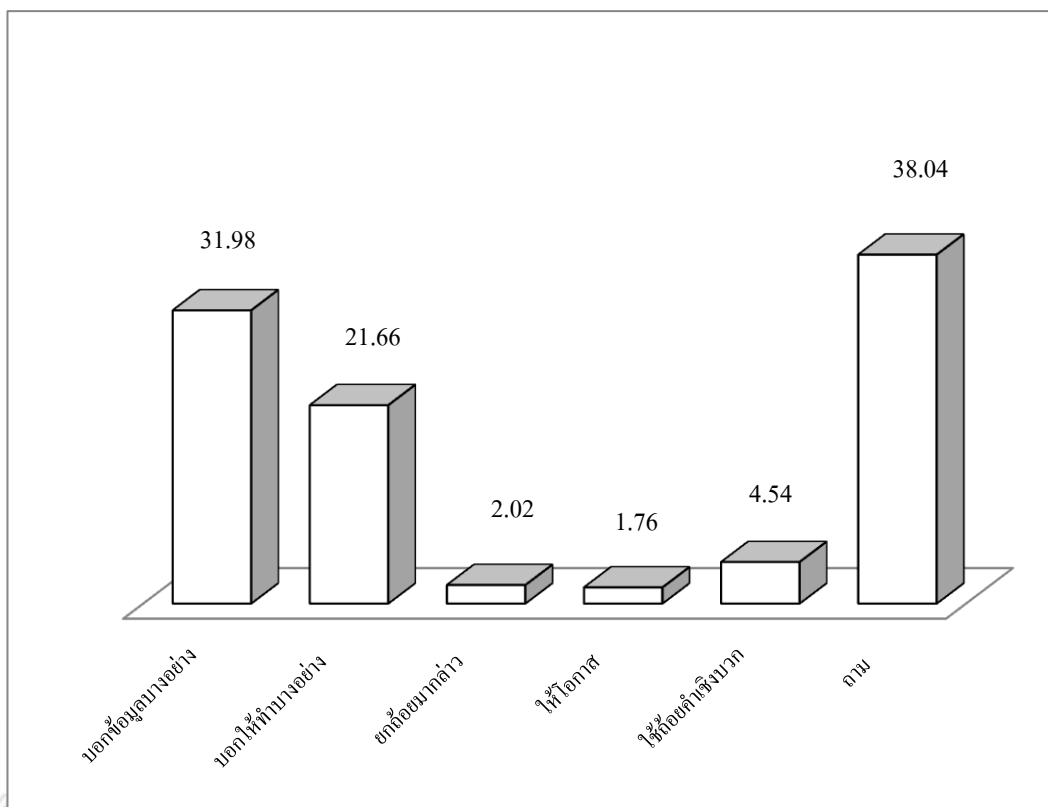
4.2.5 กลวิธีใช้ถ้อยคำเชิงบวก หมายถึง การที่ผู้ดำเนินใช้ถ้อยคำที่มีความหมายเชิงบวก กล่าวชมผู้ถูกดำเนินในสิ่งที่ได้ปฏิบัติ ถ้อยคำนั้นไม่ได้มีความหมายประจำรูปคำ แต่เป็นการกระตุ้นให้ผู้ถูกดำเนินได้คิดถึงการกระทำของตนเองที่ผิด ผู้วิจัยพบกลวิธีใช้ถ้อยคำเชิงบวกจำนวน 18 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 4.54 การดำเนินด้วยกลวิธีนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 1 - 5 และ 8 เท่านั้น ดังนี้

- คุยเก่งนะเรา (คุณลักษณะ 1 รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- ยังดีกว่าไม่ทำนะ (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- สบายเกินเพื่อนแล้วนะ (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- พุดเก่งนะ (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- ใช้เงินเก่งจังเลย (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- วันนี้ลูกหล่อจัง (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.2.6 กลวิธีถาม หมายถึง การที่ผู้ดำเนินกล่าวถ้อยคำที่มีลักษณะเป็นคำถามเพื่อให้ผู้ถูกดำเนินได้รู้สึกตัวว่าได้กระทำความผิดและให้แก้ไขพฤติกรรมนั้น ผู้วิจัยพบกลวิธีถามจำนวน 151 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 38.04 การดำเนินด้วยกลวิธีนี้ปรากฏในทุกคุณลักษณะ ดังนี้

- เธอมีปัญหาอะไรรึป่าว (คุณลักษณะ 1 รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- เธอภูมิใจมั๊ย (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- เสื่อเป็นอะไรหรอ (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- ครูสอนอะไร (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- ไม่ส่งสารพ่อแม่เธอหรอ (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- หนูมาเรียนหนังสือเพื่ออะไร (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ลืมอะไรไปมั๊ย (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- เห็นขยะป่าว (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

แผนภูมิ 2 อัตราส่วนร้อยละกลวิธีของวัจนกรรมอ้อม

การดำหนินักเรียน โดยการใช้วัจนกรรมอ้อมจำนวน 397 ถ้อยคำ แบ่งออกเป็น 6 กลวิธี ลำดับความถี่ในการปรากฏมีดังนี้ 1) กลวิธีถาม ปรากฏมากที่สุด คือ ร้อยละ 38.04 ผู้วิจัยคิดว่าการดำหนินักเรียนด้วยการกระตุ้นให้นักเรียนคิดโดยการถามบางสิ่งเพื่อโยงไปสู่การตระหนักรู้เกี่ยวกับความผิดที่กระทำ ครูจึงใช้กลวิธีนี้ในการดำหนินมากที่สุด 2) กลวิธีบอกข้อมูลบางอย่าง ปรากฏมากเป็นอันดับที่สอง คือ ร้อยละ 31.98 ผู้วิจัยเห็นว่า ครูต้องการย้ำเตือนโดยบอกข้อมูลได้แก่ สถานภาพของครูและนักเรียน หรือความเป็นอยู่ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้คิดเชื่อมโยงและตระหนักเกี่ยวกับการกระทำที่นักเรียนได้ปฏิบัติในขณะนั้นซึ่งจะมีผลให้นักเรียนได้หยุดการกระทำที่ไม่เหมาะสมนั้น 3) กลวิธีบอกให้ทำบางอย่าง ปรากฏมากเป็นอันดับสาม คือ ร้อยละ 21.66 ผู้วิจัยคิดว่า เมื่อนักเรียนทำผิดครูสามารถให้นักเรียนกระทำบางอย่างได้ แต่การบอกให้ทำนั้น เพื่อต้องการนักเรียนเลี่ยงไปทำอย่างอื่น ไม่ได้เป็นการบอกให้ทำแบบตรงๆ เพื่อให้นักเรียนหยุดพฤติกรรม 4) กลวิธีใช้ถ้อยคำเชิงบวก ปรากฏเป็นอันดับสี่ คือ ร้อยละ 4.54 ผู้วิจัยคิดว่า เมื่อนักเรียน

ทำความเข้าใจครูสามารถใช้ถ้อยคำเชิงบวกกล่าวกับนักเรียน ถ้อยคำเชิงบวกในที่นี้ไม่ใช่เป็นการเสริมแรงเพื่อให้นักเรียนได้รู้สึกภาคภูมิใจ แต่เหมือนเป็นการตั้งข้อสงสัยให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนหยุดหรือแก้ไขพฤติกรรมที่ทำอยู่ในขณะนั้น 5) กลวิธียกถ้อยคำมากกล่าว ปรากฏเป็นลำดับห้า คือ ร้อยละ 2.02 ผู้วิจัยคิดว่า เมื่อนักเรียนทำความเข้าใจครูสามารถยกถ้อยคำที่เป็นข้อคิด คติเตือนใจ หรือคำกล่าวที่มีผู้กล่าวไว้แล้ว 6) กลวิธีให้โอกาส พบในอัตราร้อยละ 1.76 ผู้วิจัยคิดว่าเมื่อนักเรียนทำความเข้าใจในบางครั้ง ครูบางคนอาจคิดว่าในบางสถานการณ์เป็นเรื่องเล็กน้อยไม่ต้องถือโทษเอาความ ดังนั้นจึงใช้กลวิธีให้โอกาสเพื่อให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเองได้

เมื่อพิจารณากลวิธีในวัจนกรรมอ้อมจะพบว่ามียกถ้อยคำที่พบในอัตราสูงและพบในอัตราน้อย กล่าวคือ **กลวิธีที่ปรากฏมาก** ประกอบด้วย 3 กลวิธี คือ กลวิธีถาม กลวิธีบอกข้อมูลบางอย่าง กลวิธีบอกให้ทำบางอย่าง ผู้วิจัยคิดว่าการใช้กลวิธีถาม เพราะครูต้องการกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดโดยการกล่าวคำถามที่ไม่ได้ต้องการคำตอบ ส่วนกลวิธีบอกข้อมูลบางอย่าง ครูต้องคอยชี้แนะแนวทางความประพฤติให้กับนักเรียน โดยการบอกข้อมูลบางอย่างแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนถึงสิ่งที่ครูบอก และกลวิธีบอกให้ทำบางอย่างเพื่อกระตุ้นให้รู้ว่าทำผิด ครูสามารถตักเตือนนักเรียนได้โดยการสั่งให้ทำบางอย่าง เพื่อให้นักเรียนหยุดทำพฤติกรรมนั้น ส่วน**กลวิธีที่ปรากฏน้อย** ประกอบด้วย 3 กลวิธี คือ กลวิธีใช้ถ้อยคำเชิงบวก กลวิธียกถ้อยคำมากกล่าว กลวิธีให้โอกาส ผู้วิจัยคิดว่า ครูไม่นิยมที่จะใช้ถ้อยคำเชิงบวกเมื่อนักเรียนทำความเข้าใจ ถึงแม้ว่ามีปรากฏบ้าง แต่ก็พบในจำนวนน้อยเท่านั้น ทั้งนี้เพราะถ้อยคำเชิงบวกที่ใช้นั้น ไม่ได้มีความหมายตามรูปคำ อาจเรียกได้ว่าเป็นการประชด เสียดสีเพื่อให้นักเรียนได้รู้สึกตัว และกลวิธียกถ้อยคำมากกล่าวเป็นถ้อยคำที่ฟังแล้วเหมือนการกล่าวขี้มาลอบๆ ต้องอาศัยการตีความ ในบางครั้งอาจจะดูไม่จริงจัง และกลวิธีให้โอกาส ความผิดทั้ง 8 สถานการณ์ที่ยกมานั้นเป็นการทำผิดตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ครูจึงไม่นิยมใช้กลวิธีให้โอกาส ดังนั้นกลวิธีดังกล่าวจึงพบในอัตราน้อย

4.3 วิธีการเสริม หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่ไม่ได้เป็นการตำหนิผู้ถูกตำหนิ แต่เป็นการใช้เพื่อเสริมการกล่าวตำหนิ วิธีการเสริมอาจปรากฏเดี่ยวหรือปรากฏร่วมกับวัจนกรรมตรง/วัจนกรรมอ้อมก็ได้ และมักจะปรากฏก่อนวัจนกรรมเหล่านั้น กลวิธีที่พบในวิธีการเสริมแบ่งได้เป็น 7 กลวิธี

ได้แก่ ใช้คำว่าว่านักเรียน ใช้คำสรรพนาม เรียกชื่อ ใช้คำชม ใช้คำอุทาน ใช้คำว่านี้ และใช้คำ ทักทาย วิธีการเสริมพบจำนวน 321 ถ้อยคำ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 เรียกว่านักเรียน หมายถึง การที่ผู้ดำเนินใช้ถ้อยคำเรียกผู้ถูกดำเนินว่านักเรียน เพื่อให้ผู้ฟังได้รู้สึกตัวก่อนที่จะกล่าวถ้อยต่อไป ผู้วิจัยพบกลวิธีเรียกว่านักเรียน จำนวน 111 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 34.57 กลวิธีนี้ ปรากฏในทุกคุณลักษณะ ดังนี้

- นักเรียน ครับ // เข้าแถวให้เรียบร้อย (คุณลักษณะ 1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์)
- นักเรียน // มานีหน่อย // ไหนลองตอบข้อนี้ซิ (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- นี่นักเรียน // ช่วยแต่งตัวให้เรียบร้อยด้วย (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- นักเรียน // ออกมาคุยข้างหน้า (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- นักเรียน // เก็บไว้อย่างมาโซ่ (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- นักเรียน // กลับบ้านนักเรียนทำอะไร (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- อะนักเรียน // สวัสดีครับ (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- นักเรียน ครับ // ช่วยเก็บขยะให้ครูหน่อย (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.3.2 ใช้คำสรรพนาม หมายถึง การที่ผู้ดำเนินใช้คำบุรุษสรรพนามบุรุษที่สองเรียก ผู้ถูกดำเนินก่อนที่จะกล่าวดำเนิน เพื่อให้ผู้ฟังได้รู้สึกตัวก่อนที่จะกล่าวถ้อยต่อไป ผู้วิจัยพบกลวิธี ใช้คำสรรพนามจำนวนทั้งสิ้น 68 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 21.18 วิธีกรนี้ปรากฏในทุกคุณลักษณะ ดังนี้

- คุณ // คุณเพื่อนเขาว่ากำลังทำอะไร (คุณลักษณะ 1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์)
- คุณ // ทำไมถึงเหมือนกันเอาไปคูซิ (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- นาย // ไล่เสื่อให้เรียบร้อยนะ (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- หนู // เวลานี้ต้องทำอะไร (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- เธอ // เดี่ยวมาพบครูด้วย (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)

- เขื่อนะ // ไม่ส่งไข่ม้วน (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ลูกบ่าว // สูดหล่อจะรีบไปไหน (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- เธอ // เก็บขยะหน่อย (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.4.3 เรียกชื่อ หมายถึง การที่ผู้ดำเนินเรียกชื่อของผู้ถูกดำเนินก่อนที่จะกล่าวดำเนิน เพื่อให้ผู้ฟังได้รู้สึกตัวก่อนที่จะกล่าวถ้อยคำต่อไป ผู้วิจัยพบกลวิธีเรียกชื่อจำนวน 31 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 9.65 กลวิธีนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 1 3 - 4 6 - 7 และ 8 เท่านั้น ดังนี้

- ชื่อ เธอ // กำลังร้องเพลงชาติอยู่นะ (คุณลักษณะ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- นาย ชื่อ // ใส่เสื้อให้เรียบร้อย (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- เด็กหญิง ชื่อ // เมื่อกี้ครูสอนอะไร (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- ชื่อ // งานชิ้นนี้ยังไม่ส่ง // จัดการให้ด้วย (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- ชื่อ // ทักทายครูหรือยัง (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- นาย ชื่อ // เก็บขยะหน่อย (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.3.4 ใช้คำชม หมายถึง การที่ผู้ดำเนินใช้ถ้อยคำกล่าวชมในการเรียกผู้ถูกดำเนินก่อนที่จะกล่าวดำเนินเพื่อให้ผู้ฟังได้รู้สึกตัวและรู้สึกดีก่อนที่จะกล่าวถ้อยคำต่อไป ผู้วิจัยพบกลวิธีใช้คำชมจำนวน 8 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.50 กลวิธีนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 1 3 6 และ 7 - 8 เท่านั้น ดังนี้

- อ่าคนหล่อ // ทำไม่มาถึงก็พูดเลยหรอ (คุณลักษณะ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- สวยแล้ว // อ่ามากอย่างนี้ (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- สูดหล่อ // ครูจะขยายเวลาให้ (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- คนสวยๆ // สวัสดีค่ะ (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- เด็กดีค่ะ // ช่วยเก็บขยะหน่อยค่ะ (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.3.5 ใช้คำอุทาน หมายถึง การที่ผู้ดำเนินใช้คำอุทานก่อนที่จะกล่าวถ้อยคำดำเนินคำอุทานนั้นอาจสื่อหรือไม่ได้สื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ผู้พูดต้องการให้ผู้ถูกดำเนินได้รู้สึกตัว ก่อนที่จะกล่าวถ้อยคำต่อไป ผู้วิจัยพบกลวิธีใช้คำอุทานจำนวน 26 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 8.10 วิธีการนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 2 - 5 และ 7 - 8 เท่านั้น ดังนี้

- อะ // นักเรียนเธอต้องทำใหม่นะ (คุณลักษณะ 2 ซื่อสัตย์สุจริต)
- นักเรียน // โอ้าว // เธออยู่แบบนี้หรอ (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- เอ๊ย // นักเรียนมาสอนแทนครูมั๊ย (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- โห // ไข่ของแพงจิ้ง (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- เฮ้อ // นักเรียนทำไมอย่างนั้นอะ // (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- โอย // วันนี้ลูกหล่อจัง // (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

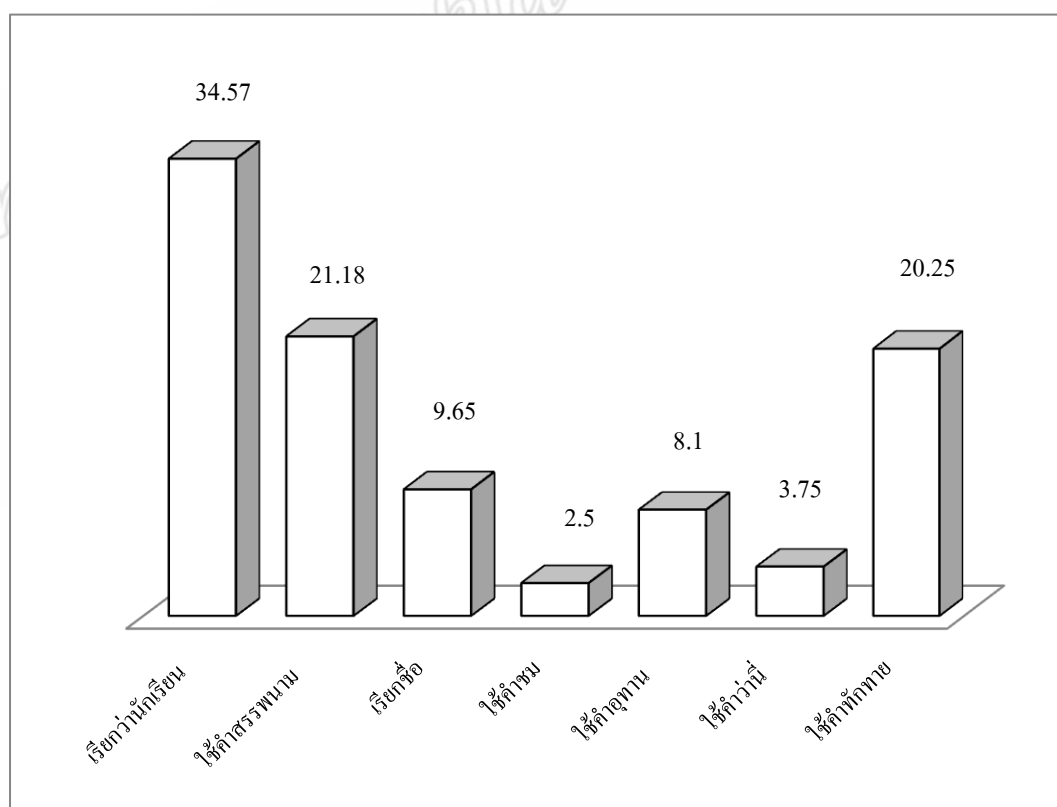
4.3.6 ใช้คำว่านี่ หมายถึง การที่ผู้ดำเนินใช้คำว่านี่ ในการเรียกผู้ถูกดำเนินอย่างเจาะจง ก่อนที่จะกล่าวถ้อยคำต่อไป เพื่อให้ผู้ถูกดำเนินได้รู้สึกตัว ผู้วิจัยพบวิธีการใช้คำว่านี่ จำนวน 12 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 3.75 กลวิธีนี้ปรากฏเฉพาะในคุณลักษณะที่ 1 และ 3 - 8 เท่านั้น ดังนี้

- นี่ ๆ ๆ ๆ // ไ้หนุ่มทำพิธีก่อนลูก (คุณลักษณะ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์)
- นี่ // นักเรียนเหมาะมั๊ยที่เราจะแต่งหน้าเรียน (คุณลักษณะ 3 มีวินัย)
- นี่ // หุบปากก่อนได้มั๊ย (คุณลักษณะ 4 ใฝ่เรียนรู้)
- เออนี่ // เห็นไหมครูยังอยู่แบบพอเพียงเลย (คุณลักษณะ 5 อยู่อย่างพอเพียง)
- นี่ // เพื่อนเขาส่งกันหมดแล้วนะ // (คุณลักษณะ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน)
- นี่ ๆ ๆ // สวัสดิ์ครับ (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- นี่ ๆ ๆ ๆ // เกือบขะหน้อย (คุณลักษณะ 8 มีจิตสาธารณะ)

4.3.7 ใช้คำทักทาย หมายถึง การที่ผู้ตำหนิกล่าวทักทายผู้ถูกตำหนิก่อนที่จะสื่อสาร เพื่อเป็นการเรียกผู้ถูกตำหนิให้หันมาสนใจผู้ตำหนิ ผู้วิจัยพบวิธีการใช้คำทักทายจำนวน 65 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 20.25 กลวิธีนี้ปรากฏในคุณลักษณะที่ 7 เท่านั้น ดังนี้

- สวัสดีครับ // เข้าโรงเรียนแล้วยิ้มหน่อย (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- สวัสดีค่ะ // นักเรียน (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- เธอจำ // สวัสดีครับลูก (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)
- อิสลามมูออลัยกุม² (คุณลักษณะ 7 รักความเป็นไทย)

แผนภูมิ 3 อัตราส่วนร้อยละกลวิธีของวิธีการเสริม

² อิสลามมูออลัยกุม หมายถึง ขอสันติสุข หรือความสุข จงมีแก่ท่าน เป็นคำทักทายของคนที่นับถือศาสนาอิสลาม

การดำหนักเรียนโดยการใช้วิธีการเสริมจำนวน 321 ถ้อยคำ แบ่งออกเป็น 6 กลวิธี ลำดับความถี่ในการปรากฏมีดังนี้ 1) **เรียกว่านักเรียน** ปรากฏมากที่สุด คือ ร้อยละ 34.57 ผู้วิจัยคิดว่า กลวิธีดังกล่าวน่าจะเป็นกลวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการเรียกผู้ฟัง เพราะบ่งบอกถึงสถานภาพของผู้พูด และผู้ฟังอย่างชัดเจน จึงถูกใช้มากที่สุด 2) **ใช้คำสรรพนาม** ปรากฏมากเป็นอันดับที่สอง คือ ร้อยละ 21.18 ผู้วิจัยคิดว่าครูสามารถใช้คำสรรพนามเรียกแทนนักเรียนได้เหมือนกับคำว่านักเรียน เช่น เธอ หนู ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกแทนผู้ฟังที่มีสถานภาพที่ต่ำกว่าผู้พูดได้ 3) **ใช้คำทักทาย** ปรากฏมากเป็น อันดับสาม คือ ร้อยละ 20.25 ผู้วิจัยคิดว่าในบางครั้งครูต้องการกล่าวเรียกนักเรียน เมื่อนักเรียนไม่ ทักทายครู ครูจึงต้องทักทายนักเรียนก่อนเพื่อให้นักเรียนได้ทักทายครูตอบเพราะการทักทายในตอน เช้าบริเวณหน้าประตูโรงเรียนเป็นมารยาทที่นักเรียนควรปฏิบัติ 4) **เรียกชื่อ** ปรากฏเป็นอันดับสี่ คือ ร้อยละ 9.65 ผู้วิจัยคิดว่าในบางครั้งครูต้องการเรียกระบุรายบุคคล หากครูรู้จักและจำชื่อของ นักเรียนได้ครูก็จะเรียกชื่อนักเรียน 5) **ใช้คำอุทาน** ปรากฏเป็น ลำดับห้า คือ ร้อยละ 8.10 ผู้วิจัยคิดว่า ครู สามารถใช้คำอุทานแสดงอาการเพื่อส่งสัญญาณบางอย่างให้นักเรียนรู้ว่ามีความผิดปกติบางอย่างที่ ผิดปกติเกิดขึ้น และให้นักเรียนหันมาสนใจครู ก่อนที่ครูจะกล่าวถ้อยคำต่อไป บางครั้งคำอุทาน นั้นอาจแสดงอารมณ์ไม่พอใจ ตกใจ 6) **ใช้คำว่านี่** พบในอัตราร้อยละ 3.75 ผู้วิจัยคิดว่า ครูใช้คำว่า นี้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้สึกตัวและหันมาฟังครูก่อนที่จะกล่าวถ้อยคำต่อไป 7) **ใช้คำชม** ปรากฏน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.50 ผู้วิจัยคิดว่าเมื่อครูต้องการให้นักเรียนทำอะไรบางอย่าง ครูสามารถกล่าวถ้อยคำที่ที่มีความหมายทางบวกเพื่อให้ให้นักเรียนรู้สึกดีก่อนกล่าวถ้อยคำต่อไป

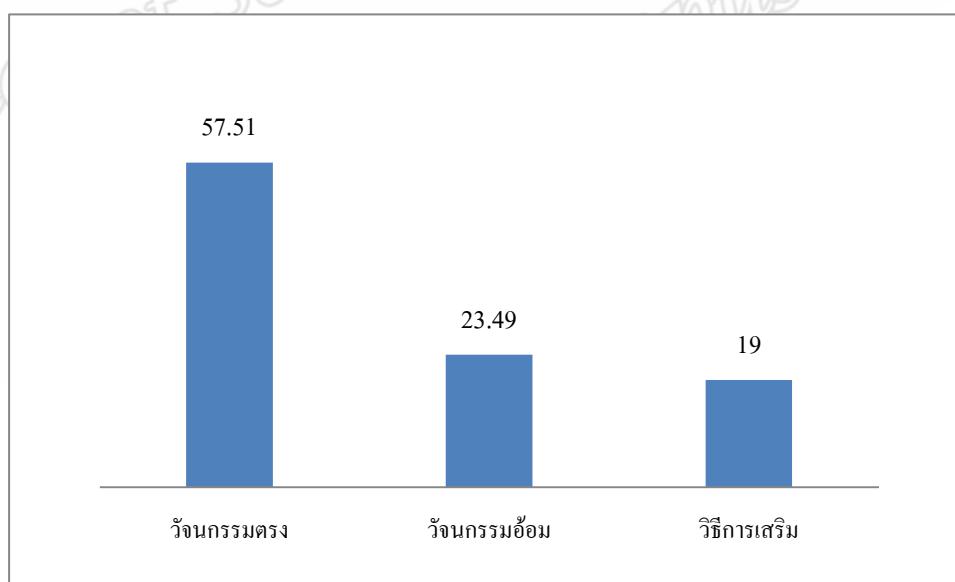
เมื่อพิจารณากลวิธีในวิธีการเสริมจะพบว่า**กลวิธีที่ปรากฏมาก** ประกอบด้วย 3 กลวิธี คือ ใช้คำว่านักเรียน ใช้คำสรรพนาม และใช้คำทักทาย ครูนิยมใช้คำว่านักเรียนเพราะถ้อยคำมีลักษณะ เป็นการเรียกที่เป็นกลางๆ สำหรับสถานภาพครูและนักเรียน หากครูไม่สามารถจำชื่อนักเรียนได้ และมีความรู้จำมักคุ้นกับนักเรียนในระดับหนึ่งอาจใช้คำสรรพนามเพื่อเรียกนักเรียนได้ และใน สถานการณ์ที่นักเรียนไม่ทักทายครูหน้าโรงเรียน ครูจึงกล่าวทักทายนักเรียนก่อน ซึ่งจะทำให้ นักเรียนรู้สึกตัวและต้องกล่าวทักทายครูตอบ และเป็นการสอนไปพร้อมกัน ว่าการทักทายเป็นสิ่งที่ ควรปฏิบัติในสถานการณ์ข้างต้น ด้วยเหตุนี้กลวิธีดังกล่าวจึงพบในอัตราส่วนที่ค่อนข้างมาก ส่วน **กลวิธีที่ปรากฏน้อย** ประกอบด้วย 4 กลวิธี คือ วิธีการเรียกชื่อ วิธีการใช้คำชม วิธีการใช้คำอุทาน และวิธีการใช้คำว่านี่ ผู้วิจัยคิดว่า ในบางครั้งครูอาจจะจำชื่อนักเรียนไม่ได้หรือไม่รู้จักชื่อนักเรียนจึง

ไม่นิยมเรียกชื่อ ส่วนการใช้คำชม ใช้คำอุทาน และใช้คำว่านี่ เป็นเพียงแค่การพูดเรียกนรกก่อนที่จะกล่าวถ้อยคำต่อไปเท่านั้น และโดยส่วนมากจะให้นักเรียนได้ปฏิบัติการอย่างใดอย่างตามที่ครูสั่ง สองถ้อยคำนี้เป็นการเกริ่นนำและเรียกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้กลวิธีดังกล่าวจึงพบในอัตราที่ค่อนข้างน้อย

4.4 ภาพรวมการใช้วัจนกรรมการตำหนินักเรียน

การศึกษาเรื่องวัจนกรรมการตำหนินักเรียนของครูในสามจังหวัดชายแดนใต้ในครั้งนี้พบว่า ครูใช้วัจนกรรมตรง วัจนกรรมอ้อม และวิธีการเสริม ในอัตราส่วนดังนี้ วัจนกรรมตรง จำนวน 972 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 57.51 วัจนกรรมอ้อม จำนวน 397 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 23.49 และวิธีการเสริม จำนวน 321 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 19 ดังแผนภูมิ 4

แผนภูมิ 4 อัตราส่วนร้อยละของวัจนกรรมตรง วัจนกรรมอ้อม และวิธีการเสริม

ในการตำหนินักเรียนของครูจะใช้วัจนกรรมตรงมากที่สุด ใช้วัจนกรรมอ้อมมากเป็นลำดับที่สอง และใช้วิธีการเสริมน้อยที่สุด ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา ได้แก่ การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีปฏิบัติการขอเรื่องของอาจารย์ระหว่างนักศึกษาไทยกับนักศึกษาจีน

คือ ทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาจีนใช้การปฏิเสธแบบตรงมากกว่าการปฏิเสธแบบอ้อม เพราะต้องการสื่อถึงเจตนาการปฏิเสธอย่างชัดเจน (Zheng Wuyoa, 2556) ผู้วิจัยคิดว่า การดำเนินนักเรียนเช่นกัน ครูใช้วัจนกรรมตรงมากกว่าวัจนกรรมอ้อม เพราะต้องการแสดงเจตนาที่จะไม่ยอมรับหรือไม่เห็นด้วย อย่างหนักแน่นจริงจัง ด้วยกับการกระทำที่ผิดของนักเรียนที่ผิดตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา ได้แก่ การศึกษาการดำเนินของ คนไทยที่พบว่า คนไทยมักใช้ภาษาอ้อมมากกว่าภาษาตรงในการดำเนิน เพราะต้องการรักษาหน้าของผู้ฟัง จึงใช้ภาษาที่เน้นความสุภาพดังนั้นการใช้ภาษาอ้อมจึงเป็นการแสดงความสุภาพในภาษาอย่างหนึ่ง (นุชนารถ เฟิงสุริยา, 2549) การศึกษาวัจนกรรมการแสดงความไม่พอใจของนิสิต นักศึกษาที่พบว่า นักศึกษามักใช้ภาษาอ้อมมากกว่าภาษาตรงในการแสดงความไม่พอใจ เพราะคำนิยมบางประการของคนไทยสังคม ที่เห็นว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ใฝ่สัมพันธ (รุ่งอรุณ ใจเชื้อ, 2549) การศึกษาการกล่าวแย้งของผู้มีสถานภาพต่างกันที่พบว่า บุคคลที่มีสถานภาพสูงกว่าจะนิยมใช้การกล่าวแย้งโดยอ้อมมากกว่าการกล่าวแย้งโดยตรง เพราะต้องการรักษาหน้าผู้ฟัง และเพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังเป็นไปอย่างราบรื่น (ปวีณา วัชรสุวรรณ, 2547) การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาผู้ดำเนินและผู้ถูกดำเนินที่มีสถานภาพที่ต่างกันเฉพาะที่เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ ครูและนักเรียน ในขณะที่การศึกษาที่ผ่านมา ศึกษาจากบุคคลทั่วไป เมื่อผู้พูดมีสถานภาพสูงกว่าผู้ฟัง ซึ่งได้กระทำผิดตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการครูจึงไม่จำเป็นต้องใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ภาษาแบบอ้อมเพื่อรักษาหน้าของผู้ฟัง และไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังให้เป็นไปอย่างราบรื่น จึงใช้วัจนกรรมตรงเพื่อให้นักเรียนหยุดแก้ไข และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นอย่างทันทีทันใด เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่าผู้ดำเนินจริงจังหนักแน่น และไม่ยอมรับการกระทำนั้นๆ ของนักเรียน เพราะหน้าที่ของครูคือผู้อบรมสั่งสอนนักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร

การดำเนินนักเรียนของครูมีการใช้วัจนกรรมตรง แบ่งเป็น 7 กลวิธี วัจนกรรมอ้อม แบ่งเป็น 6 กลวิธี และวิธีการเสริม แบ่งเป็น 7 กลวิธี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) วัจนกรรมกรรมตรง ประกอบด้วย 7 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีบอกให้ปฏิบัติ กลวิธีบอกผลของการกระทำ กลวิธีบอกความผิด

กลวิธีย้ายกฎเกณฑ์ กลวิธีสร้างเงื่อนไข กลวิธีกระตุ้นในรูปแบบการถาม และกลวิธีประเมินค่าทาง
 ลบ 2) วัจนกรรมอ้อม ประกอบด้วย 6 กลวิธี ได้แก่ บอกข้อมูลบางอย่าง กลวิธีบอกให้ทำบางอย่าง
 กลวิธียกตัวอย่างมากกว่า กลวิธีให้โอกาส กลวิธีใช้ถ้อยคำเชิงบวก และกลวิธีถาม และ 3) วิธีการเสริม
 ประกอบด้วย 7 กลวิธี ได้แก่ ใช้คำว่านักเรียน ใช้คำสรรพนาม เรียกชื่อ ใช้ถ้อยคำเชิงบวก ใช้คำ
 อุตาน ใช้คำว่านี่ และใช้คำทักทาย ดังแผนภูมิ 5

แผนภูมิ 5 อัตราส่วนร้อยละกลวิธีที่ใช้ในการดำเนิน

